

PRAKTICKÉ POZNATKY O REALIZÁCIÍ DISCIPLINÁRNEJ PRÁVOMOCI NAJvyššieho SPRÁVNEHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V mojom príspevku by som Vám chcel priblížiť činnosť Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v disciplinárnej agende za posledných 5 rokov. Obsah rozhodovania sme už predstavili v odborných príspevkoch inde a hodnotenie jeho kvality je vecou iných orgánov a právnickej obce. Dovoľte mi teda obmedziť sa na zopár štatistických údajov a ich interpretáciu.

Dňa 1. decembra 2021 nadobudol účinnosť Disciplinárny súdny poriadok, ktorý určil procesný rámec pre výkon disciplinárnej pôsobnosti Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Opatrením k rozvrhu práce z 10. decembra 2021 sa potom konštituovali tri disciplinárne senáty s deviatimi sudcami a dva odvolacie disciplinárne senáty s celkovo desiatimi sudcami. V roku 2024 na miesta členov, ktorým zanikla funkcia, nastúpili 2 ďalší sudcovia, a v rámci pravidelnej obmeny ďalší 2. Celkovo tak možno povedať, že do disciplinárnej agendy sú zapojení všetci sudcovia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky mal predovšetkým dokončiť prebiehajúce disciplinárne konania proti sudcom, ktoré sa dovtedy viedli pred disciplinárnymi senátmi alebo odvolacími disciplinárnymi senátmi zriadenými pri Súdnej rade Slovenskej republiky. Na základe toho pokračoval v 23 odvolacích konaniach, z čoho 5 sa týkalo rozhodnutia o pozastavení výkonu funkcie sudcu. Najstaršie prevzaté odvolacie konanie bolo začaté v roku 2015, jedno v roku 2016, dve v roku 2017, štyri v roku 2019, desať v roku 2020 a päť v roku 2021.

Ďalej Najvyšší správny súd Slovenskej republiky pokračoval v 27 prvostupňových disciplinárnych konaniach proti sudcom (najstaršie z roku 2016), štyroch konaniach o neplatnosť písomného napomenutia a 2 konaniach o návrhu na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu. Do konca roku 2021 napadli na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky 4 návrhy na určenie neplatnosti, 10 disciplinárnych návrhov voči sudcom a 1 disciplinárny návrh voči prokurátorovi.

Celkovo za rok 2021 prevzal alebo mu napadlo 71 vecí, nestihol rozhodnúť ani v jednej.

V roku **2022** mu napadlo 78 vecí: 28 exekútorov (35 %), 24 sudcov (31 %), 21 notárov (27 %), 3 prokurátori (4 %) + 2 návrhy na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu. Rozhodol v 82 veciach: 40 disciplinárnych konaniach (vrátane odvolacích) voči sudcom (50 %), 13 proti exekútorom, 8 proti notárom a 1 proti prokurátorovi. Okrem toho aj o 10 návrhoch alebo

odvolaniach vo veci dočasného pozastavenia, 6 návrhoch na neplatnosť písomného napomenutia a 2 odvolaniach proti procesným uzneseniam.

Spomedzi 40 vecí sudcov bola uznaná vina v 24 prípadoch (60 %), pričom v 5 prípadoch za závažné disciplinárne previnenie a 1 za previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu. Najčastejším disciplinárnym previnením (19 prípadov, t.j. 80 %) boli priet'ahy v konaní. Ako disciplinárne opatrenie bolo uložené napomenutie v 16 veciach (67 %), zníženie platu vo 8 veciach (medzi 20 % jeden mesiac a 60 % na 12 mesiacov) a jedno odvolanie z funkcie sudcu. V 12 veciach bol disciplinárne obvinený sudca oslobodený, najčastejšie (92 %) že skutok nebol disciplinárnym previnením. V 8 veciach bolo konanie celkom alebo čiastočne zastavené, najčastejšie (4x), pretože návrh nebol podaný včas. Proti 3 rozhodnutiam boli podané prípustné odvolania, pričom odvolací disciplinárny senát 2 rozhodnutia úplne alebo čiastočne zmenil a jedno potvrdil.

Z 13 vecí proti exekútorom bola uznaná vina v 10 prípadoch (77 %), z toho v 4 (35 %) za závažné disciplinárne previnenie. 3x bolo uložené pokarhanie a 7x peňažná pokuta (od 200 do 2000 €).

Z 8 vecí proti notárom bola uznaná vina v 6 prípadoch (75 %), najčastejšie (4x) za spísanie zápisnice ohľadom vydržania. Uložené bolo 1 písomné pokarhanie a 5 peňažných pokút (od 250 do 3300 €). Bolo podané 1 prípustné odvolanie, ktoré odvolací senát zamietol.

Jediné konanie proti prokurátorovi skončilo odsúdením a uloženým napomenutím.

Priemerná dĺžka konania vo veciach za rok 2022 (počítaná od zápisu do registra Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky) bola 197 dní.

V roku **2023** napadlo 50 vecí, z toho sa týkalo 19 exekútorov (38 %), 14 sudcov (28 %), 5 notárov (10 %), 4 prokurátorov (8 %), ďalej bolo 8 návrhov na dočasné pozastavenie alebo jeho zrušenie. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozhodol v 73 veciach: 21 proti exekútorom (29 %), 17 disciplinárnych konaniach proti sudcom (23 %), 15 proti notárom (20 %) a 2 proti prokurátorom (3 %). Okrem toho sa rozhodlo o všetkých 8 návrhoch vo veci dočasného pozastavenia, 3 návrhoch na neplatnosť písomného napomenutia a 1 vec bola postúpená inému orgánu.

Spomedzi 17 vecí sudcov bola uznaná vina v 10 prípadoch (60 %), pričom v 1 prípade sa tak stalo na základe dohody o vine a treste. V 5 prípadoch (30 %) šlo o závažné disciplinárne previnenia a 1 bolo nezlučiteľné s funkciou sudcu. Aj v tomto roku šlo najčastejšie o priet'ahy (8 vecí). Najčastejšie bolo uložené zníženie funkčného platu (8x, medzi 15 % na tri mesiace a 70 % na 12 mesiacov), 1 napomenutie a 1 odvolanie z funkcie sudcu. V 7 veciach bol disciplinárne obvinený

sudca oslobodený a v 3 veciach bolo konanie celkom alebo čiastočne zastavené, najčastejšie, pretože návrh nebol podaný včas. Jedno podané prípustné odvolanie odvolací senát zamietol.

Z 21 vecí proti exekútorom disciplinárne senáty uznali vinu v 18 prípadoch (85 %), z toho v 3 na základe dohody; z 18 boli 3 za závažné disciplinárne previnenie. Uložené boli pokarhania v 6 prípadoch a v 11 peňažná pokuta (od 100 do 2000 €). Jedno prípustné odvolanie bolo zamietnuté.

Z 15 vecí proti notárom bola uznaná vina v 11 prípadoch (73 %), najčastejšie (6x) za spísania zápisnice o vydržaní. Uložené boli 2 písomné pokarhania a 9 peňažných pokút (od 500 do 3000 €).

Obe konanie proti prokurátorom skončili odsúdením (100 %), pričom podstatou disciplinárneho previnenia boli priet'ahy. Bolo uložené jedno pokarhanie a jedno zníženie platu.

Priemerná dĺžka konania vecí rozhodnutých v roku 2023 stúpila na 272 dní.

Nápad v roku **2024** klesol na 37 vecí: z toho 14 disciplinárnych návrhov proti exekútorom (38 %), 8 proti sudcom (21 %), 7 proti notárom (19 %) a 5 proti prokurátorom (13 %). 1 návrh sa týkal určenia neplatnosti napomenutia + 2 veci dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu. Za rovnaké obdobie sa rozhodlo v 49 veciach: v 21 disciplinárnych konaniach voči sudcom (43 %), 14 proti exekútorom (29 %), po 5 proti prokurátorom a notárom (po 10 %). Okrem toho sa rozhodlo v 2 veciach dočasného pozastavenia a 1 vec bola postúpená inému orgánu.

Sudca bol uznaný za vinného v 11 veciach (52 %), pričom v 1 prípade sa tak stalo na základe dohody. 4 veci (36 %) sa týkali závažného disciplinárneho previnenia a 2 veci disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu. Naďalej prevažovali priet'ahy (7x). Uložené boli v 7 prípadoch zníženie platu (10 % na dva mesiace až po 70 % na 12 mesiacov), 2 napomenutia a 1 odvolanie z funkcie sudcu. 8 konaní sa celkom alebo čiastočne zastavilo, prevažne (5x) kvôli zániku funkcie sudcu. Boli podané 2 prípustné odvolania, ktoré boli zamietnuté.

Zo 14 vecí proti exekútorom bola uznaná vina v 10 veciach (71 %, 1 na základe dohody), a z toho v 7 (50 %) za závažné disciplinárne previnenie. Vo všetkých veciach bola uložená peňažná pokuta (od 100 do 3310 €). Jedno prípustné odvolanie bolo zamietnuté.

Spomedzi 5 vecí prokurátorov bola uznaná vina v 3 (60 %), vo všetkých išlo o priet'ahy. Uložené boli 2 pokarhania a jedno zníženie platu. Jedno prípustné odvolanie bolo zamietnuté.

V konaniach proti notárom nebol nikto uznaný za vinného, pretože boli prevažne zastavené (4x) a v 1 prípade bol notár oslobodený.

Priemerná dĺžka konania vecí rozhodnutých v 2024 stúpila na 327 dní, čo je dané najmä zastavením dlhodobo prerušených konaní.

V zatiaľ poslednom uzavretom roku **2025** napadlo len 33 vecí: z toho 14 disciplinárnych návrhov proti exekútorom (42 %), 13 proti sudcom (40 %), po 3 proti notárom a prokurátorom (po 10 %). Rozhodlo sa v 30 veciach, z toho po 10 voči sudcom a exekútorom (po 1/3), 4 proti prokurátorom a 2 proti notárom. Okrem toho sa rozhodlo o 1 návrhu na určenie neplatnosti.

Sudca bol uznaný za vinného v 4 veciach (40 %), pričom v 1 prípade sa tak stalo na základe dohody o vine a treste. Naďalej prevažovali priet'ahy (3 veci). Disciplinárne opatrenie bolo uložené v len 3 veciach, vždy zníženie platu (od 10 % na dva mesiace do 20 % na štyri mesiace). Prevažným dôvodom oslobodenia sudcu (3x) naďalej zostáva, že skutok nie je disciplinárnym previnením. V 5 konaniach došlo k úplnému alebo čiastočnému zastaveniu, najmä (4x) preto, že návrh podala neoprávnená osoba. Bolo podané 1 prípustné odvolanie, ktoré bolo zamietnuté.

Spomedzi 10 vecí proti exekútorom bola uznaná vina v 6 veciach (60 %), z toho v 3 (30 %) za závažné disciplinárne previnenie. 1x bolo uložené pokarhanie a 4x peňažná pokuta (od 300 do 6100 €).

Prokurátori boli uznaní vinnými v 3 veciach (75 %), prevažne (2x) za priet'ahy. Uložené bolo 1 pokarhanie a dve zníženia platu (5 % na 3 mesiace a 50 % na 12 mesiacov). V 1 prípade bol prokurátor oslobodený.

Z 2 vecí voči notárom bola uznaná vina v jednej s uložením pokuty 700 €, v druhom prípade sa konanie zastavilo. Bolo podané jedno odvolanie, o ktorom sa ešte nerozhodlo.

Priemerná dĺžka konania v roku 2025 podstatne klesla na 175 dní, teda menej než 6 mesiacov.

Ústavný súd Slovenskej republiky do marca 2026 rozhodol minimálne o 36 ústavných sťažnostiach proti rozhodnutiam disciplinárnych senátov zaradeným v opisovanej štatistike, z ktorých vyhovel len 6 (t. j. približne 17 %).

Aké trendy možno z týchto údajov vysledovať?

Klesá nápad zo 78 vecí v 2022 na 33 v 2025, čo je 40 %. Rozdielna je skladba vecí – v roku 2022 boli rovnako zastúpení sudcovia, súdni exekútori a notári, neskôr dominujú exekútori (stabilne 40 % nápadu). Klesá podiel úspešných disciplinárnych konaní proti sudcom (zo 60 na 40 %), kým prokurátori a súdni exekútori udržiavajú relatívne vysokú úspešnosť (70 % až 100 %). Dominantným disciplinárnym previnením sudcov a prokurátorov zostávajú priet'ahy v konaní,

najčastejším disciplinárnym opatrením sa stalo zníženie funkčného platu. Pomerne zriedkavé zostávajú dohody o vine a treste. Pozitívne sa vyvíja priemerná dĺžka konania, ktorú sa po vyrovnaní sa s úvodným nápadom podarilo stlačiť pod 6 mesiacov.

Vážené dámy, vážení páni,

aj podaný prehľad dovoľuje neskromne povedať, že hoci disciplinárny agenda bola novou agendou, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ju zvládol so ct'ou. Patrí sa na tomto mieste vysloviť slová vďaky všetkým, ktorých úsilie to umožnilo, a želanie, aby rovnako priaznivé hodnotenia bolo možné vysloviť aj o ďalších 5 rokov.

Ďakujem za pozornosť.

Mgr. Michal Novotný

sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky